

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Inferuntur quædam circa assumptionem partium & unionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

III. *Ostenditur posse Verbum divinum uniri sibi hypostatice naturam Angelicam.*

Dico secundò: Quoad naturam etiam Angelicam, ut dixi n. 1. nulla videtur difficultas; quidni enim, sicut supplevit Verbum defectum substantiæ humanæ, supplere etiam potuit substantiam naturæ Angelicæ. Cujus rei non leve fundamentum desumitur ex verbis illis Divi Pauli ad Hebræos 2. *Nisquam Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ*: ubi significat Apostolus magnum contulisse Deum in nos beneficium, quod naturam nostram præligeret Angelicæ, cui se uniret hypostatice, quod sanè nullum esset beneficium, si assumeret naturam Angelicam non potuisset.

IV. *Negat nulli posse naturam irrationalem assumi à Verbo.*

De irrationali ergo naturâ præcipuè versatur difficultas, quâ in re Halensis, Richardus, in 3. Distinct. 2. art. 1. q. 4. Gabriel in 3. Distinct. 1. quest. 2. art. 1. & 2. Pater Hurtado Disp. 2. Phys. sect. 7. num. 81. & alii affirmant impossibile esse ut Verbum naturam irrationalem sibi uniat hypostatice, nisi in ordine ad rationalem. Rationes afferentur postea.

V. *Natura quevis substantialis, etiam irrationalis, assumi potest à Verbo.*

Dicendum tamen cum S. Thoma in 3. Distinct. 2. q. 1. art. 1. quem sequuntur Thomista, Scoto, Durando & aliis, Suarez hic, Disp. 14. sectione 2. Vasquez Disputatione 3. capite 2. & communi Theologorum sententiâ, posse naturam quamvis substantialem, etiam irrationalem, assumi à Verbo. Probat: nulla enim in hoc est repugnantia; ergo non est cur divinitus fieri non possit, ac proinde cum substantia omnis, etiam irrationalis, habeat substantiam, non est cur (sistendo præcisè in capacitate illius naturæ, & abstrahendo à congruentiis) assumi non possit. Confirmatur: in triduo mortis mansit corpus mortuum unitum Verbo; ergo potest Verbum assumere aliquid irrationale incapax gratiæ & beatitudinis; ergo & potest divinitus assumere corpus vel vivum vel mortuum Leonis, ergo & formam; quæ enim evidens hujus implicatio. Nec refert materiam primam ordinari ad animam rationalem, non sic formas materiales; esto enim ordinetur ad animam materia, alios tamen status patitur; in quibus incapax est animæ connaturaliter loquendo, & tamen tunc est assumptibilis.

VI. *Natura etiam obstat, ali quam in hoc apparere infinis non est, etiam incongruitatem.*

Objicitur primò: Indecens videri ut Deus fiat mus, vel musca. Respondeo non agi de congruitate, sed possibilitate, nec fortasse sine aliqua indecentia antecederet appareret Angelo unito divini Verbi cum materiâ primâ & humanitate, aut cum corporibus horum animalium, vel quod Deus inoreretur, si rem secundum se præcisè consideraret, & tamen hæc suntabilia. Sic etiam potuisset Christus, æquè manere sub accidentibus longè imperfectiorum substantiarum, minusque ratione nostrâ cum decentibus, atque sub speciebus panis, quod tamen nullus dicit esse impossibile, præsertim, cum stulta mundi elegerit Deus ut confunderet Sapientes. Non ergo negamus esse majorem congruitatem in unâ naturâ, quam in aliâ, sed possibilitatem.

VII. *Assumptio-nem naturæ irrationalis non impedit, quod non possit constituere personam.*

Objicies secundò: Natura irrationalis non est apta constituere personam; ergo non potest assumi à Verbo. Nego consequentiam, sicut nec in triduo constituere personam cum corpore mortuo Christi Domini, cui tamen uniebatur. Non ergo est necessarium, ut forma vel quasi forma tribuat omni subjecto cui unitur, omnem suum effectum formalem, cum effectus formalis connotet, non formam solum, sed subjectum aptum: sic gratia habitualis non denominat Christum filium adoptivum sicut denominat Pe-

P. B. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

trum; sic species visibiles in aëre receptæ non denominant aërem visivum sicut oculum; ergo ut possit Verbum uniri naturæ irrationali, sufficit quod unum effectum formalem possit ei conferre, nempe denominationem substantiæ, & suppositi; tam enim verè subsisteret illa natura per substantiam Verbi, ac subsistit modò natura humana per eandem, non tamen denominaret personam, sed suppositum, quia ad personam requiritur natura rationalis.

Objicies tertio: Natura irrationalis non est capax gratiæ, visionis beatæ, & sanctitatis; ergo non potest uniri illi Verbum, nec sanctitas in-citata. Negatur consequentia: hic enim non est effectus adequatus substantiæ Verbi, sed ut reddat naturam illam subsistentem; & operativam conformiter ad conditionem illius naturæ, sicut faceret substantia propria, & fortè ut de-beatur illi concursus ad operationes aliquas miraculosas, quas sanctus Dionysius & sanctus Damascenus vocant divinas. Imò substantia nulli est principium operandi, seu influens in operationes, ergo neque isthic deberet hoc expectari. Nec urget si quis objiciat, natura irrationalis non est capax visionis beatæ; ergo nec unionis hypostatice, quæ est major perfectio: Capacitas enim ad unionem fundatur solum in generali conditione naturæ substantialis, quæ capax est compositionis inter ipsam & substantiam, at visio est actus vitalis intellectualis, & consequenter requirit subjectum vitale, & spirituale.

Ad illud verò de sanctitate, dico per sanctitatem vel intelligi aptitudinem ad eliciendas operationes studiosas, & honestas, conducentes ad vitam æternam, non autem competit unioni hanc aptitudinem conferre cuicumque naturæ, sed solum liberæ, & illarum capaci: sin verò per sanctitatem intelligatur sanctificatio, seu dedicatio naturæ assumptæ per intimam unionem & præsentiam Personæ divinæ, sic dicunt hujus sententiæ Auctores sanctificatum iri naturas irrationales per Verbum, & fore eas hoc titulo speciali adoratione dignas.

Objicies quartò: *Esse est propter operari*; sed natura irrationalis non est capax ullius operationis divinæ, ut amoris Dei, visionis, &c. ergo nec divini esse. Respondetur primò: operationes miraculosas subinde vocari à Patribus divinas, ut supra diximus, & harum saltem est capax natura irrationalis. Respondetur secundò: esse existentia esse propter operari, non esse substantiæ, cum hæc non sit principium operationum, per unionem verò hypostaticam directe communicatur naturæ sola substantia, seu redditur natura ut subsistens.

SECTIO SECUNDA.

Inferuntur quedam circa assumptionem partium & unionis.

HINC infero primò: Non totum solum sed partes etiam incompletas sive integraliter, ut cor, caput, brachium, &c. sive substantialiter, ut materiam sine omni formâ, & formam sine materiâ existentem posse assumi à Verbo, ut de animâ constat in triduo, & de corpore exstant multi in eodem triduo non fuisse in materiâ illâ unitâ Verbo formam cadavericam, sed solum mansisse

VIII.

Dices: Natura irrationalis non est capax gratiæ, ergo nec unionis.

IX.

Sanctitas adhibet modum potest sumi.

X.

Dices: Natura irrationalis non est capax operationis divinæ, ergo nec esse.

I.

Partes, tum integraliter, tum substantialiter incompleta assumi possunt à Verbo.

C c

mansisse corpus organizatum sine animâ. Ratio est, quia cum partes etiam incompletè existentes habeant suas subsistentias partiales, nil vetat quo minus hoc modo assumantur.

II. *Accidens non potest hypostaticè uniri Verbo.*

Infero secundò cum Mayron. in 3. Dist. 5. q. 1. Conclusionè 3. Bassoli in 3. Distinct. 2. q. 1. a. 2. Cabrerà 3. parte, quæst. 4. art. 1. Disp. 5. & 6. Suarez hic, Disp. 14. l. 4. Vasquez Disp. 30. c. 5. contra Marsilium in 3. q. 3. art. 1. Conclusionè 2. Almainum in 3. Distinct. 1. q. 2. Gabrielem in 3. quæst. 2. art. 1. Medinam 3. p. quæst. 4. art. 1. & alios, accidens non posse uniri hypostaticè Verbo. Ratio est, Unio siquidem hypostatica est modus substantialis, & datur solum ad suppleendam propriam subsistentiam, cum ergo accidens nullam habeat propriam subsistentiam, non potest per divinam suppleri. Adde, accidens nec esse naturam, nec partem naturæ, sicque non deberi illi subsistentiam & consequenter habere non posse unionem hypostaticam.

III. *Verbum divinum non corpus tantum, sed etiam animam assumpsit.*

Infero tertio: Verbum non corpus solum assumpsisse sed animam rationalem. Refert hac in parte S. Augustinus hæresi 44. hæresim Apollinaris ejusdam, qui Christum carnem quidem assumpsisse aiebat, divinitatem tamen supplevisse vicem animæ. Est tamen de Fide Christum habuisse animam rationalem, *Tristis est anima mea usque ad mortem*, Matth. 26. & rursus, *Non mea sed tua voluntas fiat*. Tandem definitum hoc est in quinta Synodo, canone 4. & alioquin non fuisset Christus verus homo per omnia similis nobis absque peccato, contra Apostolum.

IV. *Certum de Fide est contra Marcionem & Manichæos, corpus Christi non fuisse phantasticum.*

Infero quarto: Corpus quod assumpsit Christus non fuisse phantasticum, ut volebat Marcion & Manichæi, nec ex materiâ cœlesti, ut aiebat Valentinus hæreticus, sed verum fuisse corpus terrestre, & nullo simile, ex MARIA Virgine desumptum. Probatur ex Scripturâ sacrâ: *Ece concipies & paries Filium. Misit Deus Filium suum factum ex muliere*, &c. Nec refert dici Christum ab Apostolo hominem de cœlo cœlestem; hoc enim dicitur ratione Personæ divinæ, quæ de cœlo descendit, & in cœlo adhuc manebat.

V. *Sanguis immediatè fuit unitus Verbo.*

Infero quinto cum sancto Thoma quæst. 5. a. 2. quem sequuntur communiter in hac re Theologi, sanguinem fuisse immediatè Verbo unitum: Unde Pater Suarez Disp. 15. sect. 6. ait contrarium teneri hoc tempore sine errore non posse, licet olim Durandus & pauci alii illud tenuerint. Probatur primò ex unanimi consensu Patrum, qui videri possunt apud Suarez citatum, & Vasquez Disp. 36. cap. 6. Imo addit Vasquez cap. 4. hoc definitum esse à Clemente 6. in extravagante, *Unigenitus de penitentibus & remissionibus*, ubi de sanguine Christi sic loquitur Pontifex: *Quem in arâ Crucis innocens immolatus, non guttam sanguinis modicam, qua tamen propter unionem ad Verbum, pro redemptione humani generis suffecisset, sed velut quoddam profusivum noscitur effudisse; quæ verba licet fortè per se non arguant esse hanc sententiam definitam, cum explicari possint de mediata assumptione, seu ratione humanitatis, conjuncta tamen cum aliâ ejusdem Pontificis definitione, quam refert Vasquez citatus num. 14. & Tanneus Disp. 1. de Incarnatione quæst. 4. num. 92. videntur omnino convincere: cum enim Concionator quidam Barcimonæ in publicâ concione ad populum dixisset, Sanguinem quem in passione Christus effudit fuisse à divinitate separatum, mandavit per litteras suas Pontifex inquisitori*

Veritas hæc à Clemente VI in extravagante Unigenitus videtur definita.

Barcimonensi, ut doctrinam illam tanquam hæreticam damnaret, quod & præstitit.

Ratio hujus est, quia sanguis, five informetur animâ, five non, est vera pars corporis humani, præsertim vivi, unde nihil frequentius in Scripturâ sacrâ quam ut homo caro & sanguis vocetur; cum ergo Christus corpus vivum assumpserit, sanguinem similiter assumpsisse debuit. Quare ad Hebræos 2. de Christo dicitur: *Quia pueri communicaverunt carni & sanguini, & ipse similiter participavit istdem*. & Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 3. ait sanguinem poni sub speciebus panis, ob concomitantiam, quia Christi partes copulantur: quæ etiam de causâ rejiciendus est Caietanus distinguens inter sanguinem decoctum, quem dicit informari animâ, & consequenter fuisse assumptum, & non decoctum, seu nutritivalem, quem ait assumptum non fuisse: hoc inquam rejiciendum est, cum Patres eodem modo de omni sanguine loquantur.

VI. *Sanguinem immediatè fuisse à Verbo assumptum, ex sacris Litteris ostendunt.*

Difficultas tamen restat hac in re, quia quod semel assumpsit Verbum, nunquam dimisit, ergo si totus sanguis in Passione effusus, fuerit unitus Verbo, totus iteum debebat reassumi in Resurrectione, quod tamen factum non est, cum & aliquid sanguinis manserit in instrumentis passionis, & juxta traditionem quarundam Ecclesiarum servetur alicubi in quibusdam ampullis pars aliqua sanguinis Christi.

VII. *Non levio hæc in re videtur esse difficultas, quia totus sanguis non videtur in resurrectione fuisse reassumptus.*

Putant aliqui, totum sanguinem in Passione effusum, fuisse resumptum in Resurrectione, quæ videtur mens Divi Thomæ, quæst. 34. a. 2. licet intelligi possit de toto sanguine moraliter. Alii probabile existimant parvam aliquam quantitatem sanguinis, ob devotionem fidelium, in terris mansisse, nempe in coronâ spineâ, sudario, & aliis instrumentis passionis, cum verò asserunt non esse nunc hypostaticè unitum Verbo; Axioma verò illud intelligi debere asserunt de parte aliquâ præcipuâ, cum partes carnis & sanguinis per nutritionem deperditæ, fuerint à Verbo deunitæ, & nunquam amplius resumptæ, quod & de præputio communiter affirmari solet. Pauca verò hæc sanguinis guttæ, vel non sunt ad integritatem corporis necessariæ, vel si sint, aliunde ex aliâ aliquâ materiâ, quæ aliquando fuerat in Christo, supplebantur. Sanguis verò ille in ampullis hodie in quibusdam Ecclesiis conservatus, non est verus Christi sanguis, sed ex quâdam Christi imagine à Judæis vulneratâ effluxit, ut testatur Sanctus Athanasius in septimâ Synodo relatus.

VIII. *Afferunt nonnulli totum Sanguinem fuisse reassumptum, Christi corpori unitum.*

Infero sexto cum Patre Suarez disp. 15. sect. 7. alios etiam tres humores fuisse immediatè à Verbo assumptos. Ratio est, quia hi etiam humores ad veritatem naturæ humanæ spectant, & ad convenientem statum corporis vivi, quæ etiam de causâ erunt in corporibus Beatorum. Quod exinde confirmatur; Galenus enim libro 2. de elementis, vocat quatuor humores, elementa corporis humani, libro autem primo dixerat elementum esse partem minimam. Quod etiam de spiritibus vitalibus, & animalibus affirmari potest, præsertim cum communiter dicantur nihil esse aliud, quam partes sanguinis puriores.

IX. *Alii etiam tres humores immediatè fuerint à Verbo assumpti.*

Infero septimò: Etiam capillos & dentes fuisse immediatè à Verbo assumptos: ita Suarez citatus, & alii. Ratio est eadem, quæ de præcedentibus, spectant enim ad integritatem completam humani corporis, Verbum autem assumpsit humanam

X. *Dentes qui quædam animalibus in modis sunt assumpti.*

humanam naturam integram. Deinde cum Verbum supplerit subsistentiam creatam in homine, non debuit ulla in Christo esse subsistentia præter divinam. Excrementa autem, quæ propriè talia sunt, non fuerunt à Verbo assumpta.

XI. Christi corpus fuit in utero Virginis, non successivè, sed simul formatum.

Infero octavò: Corpus Christi fuisse, non successivè, sicut corpora aliorum hominum, sed simul in utero Virginis formatum. Hoc autem ut fieri posset congregatio sanguinis virginis ad corpus illud efformandum, fieri debuit, non per motum localem, sed per translationem ex unâ parte in aliam, sine translatione per spatium intermedium, ad eum modum, quo motum discretum Angelorum explicant Theologi, ad quam proinde translationem concurrere non potuit Virgo, nisi miraculosè. Dispositiones autem potuit Virgo in instanti producere, Deo miraculosè auferente dispositiones contrarias, quæ solæ sunt causa successivæ inductionis alicujus qualitatis, ut patet in lumine, quæ contrarium non habet: hoc autem sufficit ut Beata Virgo dici possit concursu verè materno concurrisse ad formandum corpus Christi, quod scilicet duritiam ossis, carnis molliem, & hujusmodi alia eo instanti produxerit; in quo etiam ad unionem inter animam & corpus Christi producendam, concurrebat, qua in re præcipuè consistit concursus matris ad prolem, cum sit animatio fetus, ut vocant.

SECTIO TERTIA.

De ordine assumptionis.

I. In infero non dicitur quoad intentionem prius naturâ, seu ratione assumptum fuerit totum, quàm partes.

I. INFERO non dicitur quoad intentionem prius naturâ, seu ratione assumptum fuerit totum, quàm partes; cum finis, quem intendebat Deus, esset assumere humanitatem, & fieri homo, in executione tamen prius naturâ assumpti Verbum partes, quàm totum: ita S. Thomas quest. 6. art. 5. ad primum, Suarez disp. 17. sect. 5. & alii. Quamvis ergo totum hoc negotium perfectum sit unico instanti reali, ut superiori corollario diximus, instantia tamen rationis sic instituere possumus. In primo ergo instanti assumpsit Deus materiam, in secundo illam disponebat, in tertio creavit animam, eantique assumpsit, in quarto univit materiam. Prius itaque assumpta est materia, quàm anima, quod constat, quia prius debebat materia subsistere, & consequenter assumi, quàm reciperet in se dispositiones, sed prius naturâ erat disposita materia, quàm anima crearetur, utpote quæ non creatur nisi ad existentiam corporis dispositi, ergo.

II. Anima Christi prius unita fuit Verbo, quàm materia.

II. Prius verò unita fuit anima Verbo, quàm materia, tum quia subsistentia complet ipsam in ratione partis, quare sicut si intellectus & voluntas distinguantur ab animâ, prius ratione concipitur illa potentias hæc in se per emanationem producere, quàm uniri corpori, cum prius in se completa esse debeat, quàm uniatur alteri, idem dicere debemus de subsistentiâ. Deinde anima juxta probabilem sententiam est subiectum unionis sui ad corpus, sicut autem actiones, ita & passiones sunt suppositorum, ergo pro aliquo priori subsistit, quàm uniatur materiæ, sed non per aliam subsistentiam quàm Verbi, ergo: nec est ulla ratio cur dicamus animas aliorum homi-

num prius subsistere, quàm uniantur corporibus, & non animam Christi.

De utrâque verò parte sic probatur: Unio enim tam corporis quàm animæ cum Verbo facta est omnino independentè ab unione cum totâ humanitate, ergo prius ad illam; vera enim prioritas consistit in independentia: Antecedens probatur; ita enim facta est unio cum partibus, ut manserit in triduo utraque unio; ergo independentè facta est ab unione totius: dicere enim peris: tunc priorem unionem, & duas de novo partiales emergere, iterum in resurrectione perituras, & est contra mentem Patrum hinc probantium unionem animæ ad Verbum esse majorem & excellentiorem unione ejusdem animæ ad corpus, quod hæc destrui poterit, non illa: rationi etiam non ita est conforme, cum sine ulla necessitate ita multiplicentur uniones.

III. Declaratur quo pacto prius naturâ assumpta fuerint partes, quàm totum.

Dices cum Scoto in 3. Dist. 2. q. 2. Vasquez Disp. 39. cap. 3. & aliis contrarium sentientibus, hinc sequi totum non esse per se assumptum, sed solum per accidens. Negatur tamen sequela: Primò quia solum assumuntur partes in ordine ad constituendum totum: Secundò & præcipuè quia in nostrâ sententiâ unio etiam assumitur, unde sicut non valet hæc consequentia, partes producantur prius aliquo modo naturâ ad productionem totius; ergo totum non producit per se, ita neque hæc, partes aliquo modo prius assumuntur quàm totum, ergo totum non assumitur per se, sed per accidens.

IV. Neque hinc sequitur, quod opponunt aliqui, totum non esse assumptum per se, sed tantum per accidens.

Urgebis: Ergo Verbum non fuit primò homo, sed secundò tantum. Distinguo consequens: Si per esse primò hominem intelligatur immediatè & ex primariâ intentione non fuisse hominem: nego consequentiam; si secundum signa rationis, transeat, sicut hac ratione productio Adamo, non fuit primò productus homo, sed partes, licet immediatè & primariò productus sit homo.

V. Quid partes prius assumpta sint, quàm totum, non sequitur, verbum non fuisse primò hominem.

Dices secundò: Ergo Verbum unitum fuit humanitati per duas uniones hypostaticas non unitas inter se, & consequenter eas facere cumulum & aggregatum per accidens. Nego sequelam: primò enim aliqui probabiliter dicunt uniones illas hypostaticas partiales uniri inter se per tertiam unionem hypostaticam terminatam ad unionem inter animam & corpus: Deinde licet non uniantur non faciunt aggregatum per accidens, quia intrinsecum univert ordinem inter se ad unionem substantialem totalem componendam, quod in aggregato per accidens non contingit; sicut primus gradus caloris non univert immediatè cum quinto, cum quo tamen non facit aggregatum per accidens, quod nunquam contingit cum res quæ univert ordinantur saltem mediatè ad unum per se.

VI. Obicitur Ergo dua illa uniones hypostaticæ faciunt aggregatum per accidens.

Infero ultimò: Quomodo intelligendum sit dictum illud toties à Patribus usurpatum, nempe Verbum assumpsisse corpus mediante animâ, & animam mediante spiritu. Sensus enim est, non quòd mediatè solum assumptum fuerit corpus, sed quòd corpus de facto assumptum à Verbo non fuerit, nisi in ordine ad animam & operationes spirituales, & studiosas ad finem redemptionis humani generis, ac proinde in intentione divinâ fuit anima ratio cur Verbum assumpsit corpus, alioqui illud non assumptum ob defectum cujusdam congruitatis, vel in se, vel ad finem intentum, ut diximus.

VII. Quo sensu dicant sancti Patres, Verbum assumpsisse corpus mediante animâ, & animam mediante spiritu.